AGENȚIA ROMÂNĂ
DE ASIGURARE A CALITĂȚII
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

Rezultate preliminare ale sondajului de opinie privind activitatea ARACIS

Răspunsurile evaluatorilor cadre didactice şi studenţi la itemul Q7

Vă rugăm să menţionaţi aspectele din activitatea evaluatorilor ARACIS care aţi dori să fie îmbunătăţite

Prof. univ. dr. Ştefan Stanciu
Prof. univ. dr. Nicoleta Corbu

Organizarea activităţilor de evaluare şi climatul evaluărilor

Din declaraţiile unor cadre didactice şi studenţi evaluatori:

„Cred că toţi evaluatorii ARACIS au înţeles care este rolul agenţiei şi îşi îndeplinesc corect misiunile încredinţate.“ (C12)

„Activitatea evaluatorilor este de calitate şi de asumare responsabilă a procedurilor de evaluare a procesului educaţional, aceasta desfăşurându-se în conformitate cu practicile şi standardele în vigoare.“ (C8).

Activitatea evaluatorilor „este bine organizată din punct de vedere tehnic.“ (C1)

„Am fost foarte mulţumită de cadrul în care mi-am desfăşurat activitatea atât din punctul de vedere al condiţiilor oferite de ARACIS, cât şi de cele ale universităţilor.“ (C8)

„ARACIS are standarde de calitate suficient de ridicate, care, prin simpla lor aplicare, duc la obţinerea unor rezultate foarte bune.“ (C2), (C7) şi (C11)

Activitatea evaluatorilor „este obiectivă şi corectă.“ (C8)

Evaluatorii „îndeplinesc toate cerinţele“ (ANOSR) şi „sunt foarte bine pregătiţi şi stăpâni pe sine.“ (UNSR)

Oportunităţi pentru învăţământul superior şi pentru ARACIS

Utilizarea pe scară largă a mijloacelor moderne de comunicare la nivel intra- şi inter-instituţional şi asigurarea unui flux continuu de informaţii către public

Creşterea volumului comunicării externe cu accent pe promovarea procedurilor de evaluare a programelor de studii universitare

Ameliorarea imaginii de ansamblu a învăţământului superior prin diseminarea şi transparenţa informaţiilor privind managementul calităţii programelor de studii (C2).

Reevaluarea periodică a standardelor în acord cu cerinţele pieţei muncii (C4)

Dezvoltarea practicilor de management al calităţii prin utilizarea indicatorilor calitativi (C2)

Aspecte pozitive privind evaluarea programelor de studii

ARACIS are preocupări susţinute privind fundamentarea evaluărilor pe baza unei metodologii actualizate în raport cu tendinţele internaţionale (C12), prefigurându-se o reformă accelerată a metodologiei şi a standardelor de evaluare externă a calităţii (ANOSR).

În ultimul an ARACIS a solicitat comisiilor de specialitate să elaboreze noi standarde specifice, pe baza unei largi consultări a universităţilor. Acest obiectiv asigură premisa creşterii calităţii procesului de evaluare a programelor de studii universitare de licenţă.

Direcţii de dezvoltare a evaluărilor programelor de studii (1)

- Actualizarea metodologiilor şi procesului de evaluare a programelor de licenţă inclusiv pentru domenii de graniţă, care implică comisii mixte (C2)

- Stabilirea standardelor specifice pentru programele de studii situate la limita dintre domenii (exemplu teologie – artă sacră) (C8)

- Accentuarea de-birocratizării procesului de evaluare (C2)

- Deplasarea accentului de la reglementări conceptuale la practici de management al calităţii consolidate pe baza indicatorilor calitativi şi asigurarea corelării aspectelor cantitative cu cele calitative (C2) şi (C12)

Direcţii de dezvoltare a evaluărilor programelor de studii (2)

- Includerea studenţilor evaluatori în comisiile permanente – obiectiv realizat în ultima perioadă – va conduce cu siguranţă la creşterea calităţii evaluărilor programelor de studii aşa cum se întâmplă deja la evaluările instituţionale.

- Includerea studenţilor evaluatori în echipele de evaluare a programelor de studii (C12)

- Instituţionalizarea feedback-ul primit de la studenţii programului de studii supus evaluării – măsură care va conduce la creşterea calităţii şi rigorii evaluărilor (C11)

- Finalizarea metodologiei de evaluare a domeniilor de masterat

Aspecte privind tehnologiile evaluările instituţionale şi de program

ARACIS are o bază de date privind capacitatea instituţională, oferta educaţională, potenţialul resurselor, cercetarea etc. pentru toate universităţile (www.db.aracis.ro).

Pe site-ul ARACIS sunt postate rapoartele tuturor programelor de studii universitare de licenţă şi master evaluate în decursul timpului.

Evaluatorii au propus crearea/ dezvoltarea unei baze de date pentru programele de studii, care să conţină datele de intrare solicitate în fişa vizitei (C12) şi (C1), dublată de o platformă de evaluare *on-line* (C8), (UNSR) şi (C13) care să permită un dialog viu între evaluator şi instituţia evaluată (C13) şi (C11).

Evaluatorii au apreciat că ar putea fi introduse unele aplicaţii la fişa vizitei, astfel încât şi evaluatorii şi reprezentanţii programelor evaluate să poată încărca, procesa şi sintetiza o serie de informaţii cantitative (C13).

Fişa vizitei

Aspecte care pot fi luate în calcul la conceperea noilor fişe de vizită:

- complexitatea crescândă a fişelor de vizită (C2) şi (C8)
- existenţa unor aspectele redundante (C13)
- unele aspecte cu relevanţă scăzută privind calitatea (C11)

Noile fişe de vizită trebuie să fie în acord cu viitoarea metodologie de evaluare şi cu standardele specifice. (C3) şi (C8)

Se solicită diminuarea aspectelor birocratice şi simplificarea mecanismului de evaluare în sensul utilizării unor fişe de vizită mai succinte, care să pună accent pe calitatea procesului didactic, corelarea între programele de studii şi necesităţile angajatorilor etc. (C11)

Factorul timp şi durata vizitei de evaluare

Creşterii perioadei necesare studiului rapoartelor de autoevaluare (C13)

Creşterea duratei vizitei pentru a se oferi evaluatorilor posibilitatea de a cunoaşte programul/instituţia evaluat/ă (C3), (UNSR) şi (ANOSR)

Limitarea duratei evaluării unui program de studii la două zile pentru că obligaţiile profesionale ale cadrelor didactice sunt mari (C11)

Reducerea perioadei de reevaluare a programelor de studii de la cinci la patru ani (C4)

Reducerea duratei dintre momentul acceptării solicitării pentru evaluarea externă şi emiterea raportului privind evaluarea (C1)

Organizarea activităţilor de tip „follow-up“ pentru a vedea dacă măsurile asumate de instituţia evaluată la vizită sunt puse în aplicare (C11) şi (ANOSR)

Corelări cu evaluările anterioare

Echipa de evaluare a unui program de studii de la momentul „t“ trebuie să ia în considerare şi constatatările echipei de evaluare de la momentul „t - 1“ pentru a se putea păstra continuitatea procesului de evaluare (C13) şi (C1). În acest mod, s-ar putea urmări progresul înregistrat şi măsura implementării reomandărilor ARACIS. În prezent, acest lucru se întâmplă cu predilecţie la evaluările instituţionale.

Evaluarea periodică a programelor de studii trebuie să plece de la constatările de la ultima vizită efectuată (C11) şi (C13).

Evaluare cantitativă sau evaluare calitativă?

Deschidere către specificul fiecărui program de studii universitare (C11)

Flexibilitate în înţelegerea contextului în care se desfăşoară programul (C11)

Cuantificarea constatărilor făcute în fişa vizitei astfel încât calificativele să fie mai bine justificate (C3).

La evaluarea unui program de studii se verifică mai degrabă existenţa unor documente şi mai puţin dovezile care să ateste că studenţii au dobândit competenţele înscrise în fişele disciplinelor (C11).

Se constată nevoia unui echilibru între un tip de evaluare cantitativă, cu standarde cuantificabile şi una calitativă, centrată pe ideea de calitate a procesului de învăţământ.

Aspecte inovatoare

Îmbogăţirea standardelor de calitate pentru forma IF prin preluarea bunelor practici de la formele ID-IFR – activităţi de predare-învăţare *on-line*, existenţa suporturilor de curs în format atractiv etc.(C13).

Introducerea semnăturii electronice pentru anexele rapoartelor de autoevaluare (C1)

Reducerea informaţiei din rapoartele de autoevaluare mai ales în cazul evaluărilor periodice efectuate în instituţii cu grad înalt de încredere (C13)

Implicarea directă a studenţilor evaluatori în acordarea calificativelor (UNSR).

Comunicarea în procesul evaluării

Colaborare mai eficientă între persoana de contact şi evaluator pentru asigurarea accesului rapid la informaţii (C8).

Dosarele de autoevaluare să fie puse la dispoziţia membrilor comisiei de evaluare de către ARACIS cu cel puţin zece zile înainte de vizită (C8).

Membrii echipei de vizită trebuie să petreacă mai mult timp împreună, discutând asupra aspectelor evaluate şi să încheie raportul de evaluare (ANOSR).

Este necesară creşterea transparenţei evaluării şi a interacţiunii dintre studenţii evaluatori şi studenţii universităţilor evaluate (ANOSR).

Este necesară o mai bună colaborare între studenţii evaluatori şi ceilalţi membrii ai echipei de vizită (ANOSR).

Aspecte privind evaluatorii şi activitatea acestora (1)

Cadrele didactice evaluatori consideră că au dat dovadă de obiectivitate şi intransigenţă în procesul de evaluare şi că au capacitatea de a face evaluări de calitate inclusiv în ceea ce priveşte cercetarea ştiinţifică (C10) şi (C2).

Evaluatorii cadre didactice ar trebui să pună mai mult accent pe interacţiunea cu studenţii (UNSR).

Selecţie mai riguroasă a evaluatorilor pentru că de competenţa şi de prestigiul lor profesional depind credibilitatea şi calitatea evaluării (C1)

La selecţia evaluatorilor să se ţină cont de experienţa lor efectivă şi recentă în domeniul programelor care urmează să fie evaluate (C2).

Selecţia studenţilor evaluatori trebuie să fie mai riguroasă (UNSR).

Aspecte privind evaluatorii şi activitatea acestora (2)

Evaluatorii trebuie să aibă un background de formare, de experienţă şi de expertiză profesională de prestigiu, relevante pentru domeniile în care trebuie să opereze (C8).

Evaluatorii trebuie să cunoască în profunzime metodologiile ARACIS şi să dea dovadă de flexibilitate în evaluare (C2).

Este necesară creşterea gradului de profesionalizare a evaluatorilor (C13) inclusiv prin iniţierea evaluării acestora (ANOSR).

Evaluatorii trebuie să dovedească capacitatea de a opera cu standardele ARACIS ID-IFR prin examene periodice (C13).

Din partea evaluatorilor „se impune mai multă responsabilitate şi dedicare, mai multă onestitate şi calitate şi mai puţin formalism“ (C2).

Aspecte privind evaluatorii şi activitatea acestora (3)

Se impune creşterea numărului de evaluatori în domeniile medicină dentară, farmacie, asistenţă medicală (C12), în toate domeniile aferente Comisiei 8, cu excepţia domeniului Educaţie fizică şi sport (C8).

Este necesară creşterea obiectivităţii evaluatorilor (UNSR) şi (C13).

Evaluatorii trebuie să aibă curajul de a fi obiectivi (ANOSR), din partea lor se impune mai multă responsabilitate şi dedicare, mai multă onestitate şi calitate şi mai puţin formalism (C2).

Formarea şi instruirea periodică a evaluatorilor (1)

În prezent, evaluatorii beneficiază de stagii de pregătire periodice.

Este nevoie de formarea iniţială a evaluatorilor care să abordeze atât conţinutul metodologiei şi procedurilor, cât şi aspecte legate de comunicarea cu reprezentanţii universităţii gazdă, de *time management*-ul pe timpul evaluării etc. (ANOSR).

Creşterea ofertei programelor de perfecţionare (C11), organizarea sesiunilor periodice de formare/pregătire (C3), (C7), (UNSR), (ANOSR)

Organizarea întâlnirilor anuale ale tuturor evaluatorilor dintr-un domeniu (C2)

Necesitatea instruirii prin cursuri *on-line* (C12), (C1) şi (C2), a organizării workshop-urilor şi a schimburilor de experienţă (C2) şi (C1).

Formarea şi instruirea periodică a evaluatorilor (2)

Unii evaluatori consideră că este necesară informarea lor periodică asupra aspectelor negative din activitatea de evaluare, împărtăşirea unor situaţii particulare întâlnite de unii evaluatori şi modul de soluţionare a acestora, cu scopul de a dispune în mod unitar de «bune practici» (C11), (C8) şi (C3).

Orgnizarea întâlnirilor periodice ale tuturor evaluatorilor din comisiile de specialitate, pentru a se putea armoniza standardele (C1), (C13) şi (C8) şi pentru a fi informaţi asupra posibilelor schimbări metodologice (UNSR).

Evaluatorii ar trebui consultaţi cel puţin o dată la doi ani pentru reactualizarea strategiei de evaluare (ANOSR).

Procesul de examinare a viitorilor evaluatori ar trebui să fie mai exigent şi mai concret (ANOSR).

Probleme privind delegarea evaluatorilor

Pentru acurateţea alcătuirii echipelor de vizită este necesară elaborarea unui ghid (C11) prin aplicarea căruia să poată fi asigurată transparenţa selecţiei evaluatorilor (C4).

Este foarte importantă îmbunătăţirea procesului de formare a echipelor de vizită (ANOSR) şi distribuirea echitabilă a dosarelor de vizită între membrii evaluatori din aceeaşi comisie (C12) – practică implementată în majoritatea comisiilor de specialitate.

Un mod electronic de repartizare a evaluatorilor în echipele de evaluare poate fi o soluţie (C3) şi (C2).

Trebuie evitată situaţia în care unii experţi merg anual în multe misiuni, iar alţii nu participă la nicio misiune (C3), (C11) şi (C2).

S-a propus ca la terminarea activităţii unei echipe de vizită, membrii acesteia să aprecieze activitatea şi comportamentul cooordonatorului echipei şi reciproc (C11).

Propuneri privind retribuirea evaluatorilor

Unii dintre evaluatori consideră că este necesară creşterea retribuţiei lor ţinând cont de indicele anual al inflaţiei (C13), ca urmare a complexităţii şi riscului activităţilor de evaluare (C2) şi (C11), dar şi în corelare cu volumul de muncă (C11).

Probleme de etică (1)

Există tendinţa unor universităţi de a se „blinda“ cu documente (C2). Ca urmare, echipele de vizită trebuie să se axeze pe verificarea calităţii programelor (C8) şi (C11) şi să dea dovadă de obiectivitate (C2), indiferent de numele universităţii (C11) şi (C13).

Evaluatorii trebuie să fie echidistanţi (C11), lăsând la o parte relaţiile profesionale pe care le pot avea cu reprezentanţii universităţilor gazdă (UNSR).

Evaluatorii trebuie să dea dovadă de comportament ferm şi etic, consemnând în fişa vizitei constatările pe care le fac, iar calificativul propus de ei să fie în acord cu acele constatări (C3).

Este necesară asigurarea unui nivel ridicat de coerenţă în activitatea de evaluare pentru că, uneori, între constatările şi recomandările echipelor de evaluare succesivă ale aceluiaşi program există diferenţe semnificative (C3).

Probleme de etică (2)

Evaluarea instituţională sau de program presupune şi ajutorul dat universităţii evaluate prin identificarea punctelor nevralgice în vederea eliminării lor (C11).

Evaluatorii trebuie să fie integri şi să nu închidă ochii la nereguli. Pentru evitarea acestor situaţii trebuie să existe mai multe consultări între evaluatori în timpul vizitei (ANOSR).

Rigoarea, profesionalismul, transparenţa şi comportamentul trebuie să-i caracterizeze atât pe studenţi (C1) şi (UNSR), cât şi pe evaluatorii cadre didactice (C11) şi (C8).

Nu trebuie acceptată tendinţa de influenţare a evaluatorilor pe parcursul evaluării instituţionale sau a programelor de studii, riscul fiind de a compromite acurateţea evaluării (UNSR).

Evaluarea unui program trebuie realizată cu obiectivitate şi imparţialitate pe baza documentelor universităţii coroborate cu aspectele constatate la vizită (C1), cu respectarea standardelor de calitate ale ARACIS pentru domeniul evaluat (C12).

Vă mulţumim pentru atenţie!

B-dul Mărăști nr. 59, Sector 1, București, România,

tel. 021.206.76.00, fax 021.312.71.35

Email: office@aracis.ro, www.aracis.ro

© 2017, ARACIS. Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.